



WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 05 maja 2025 r.

WRPS-VI.431.2.8.2025

Pani

Xxx xxx

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoniu

ul. Wyszyńskiego 13

05-870 Błonie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2025, zespół kontrolerów w składzie: xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, pełniący funkcję przewodniczącej zespołu kontrolującego oraz xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, posiadające upoważnienia Wojewody Mazowieckiego³, przeprowadził w dniach od 17 lutego 2025 r. do 3 marca 2025 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Błoniu⁴.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵, w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 17 lutego 2025 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli pod pozycją 1/2025, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki pozytywnie ocenił działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoniu w zakresie organizacji zadania, natomiast pozytywnie pomimo

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

³ Upoważnienie Nr xxx z xxx; Upoważnienie Nr xxx z xxx

⁴ Dalej: OPS, Ośrodek, jednostka lub jednostka kontrolowana.

⁵ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1993 ze zm.) – dalej Ustawa, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów lub u.p.o.u.a.



Kontakt:

telefon: (+48) 22 695 71 00

adres e-mail: wrps@mazowieckie.pl

strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:

plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUWV-29

uchybień w przedmiocie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego i realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

I. Organizacja zadania

Jednostką realizującą zadanie w gminie Błonie jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodkiem kieruje Pani xxx xxx, która w okresie od 1 października 1990 r.

do 10 sierpnia 2022 r. była zatrudniona na stanowisku Kierownika, a od 11 sierpnia 2022 r. jest zatrudniona na stanowisku Dyrektora OPS⁶, na podstawie umowy o pracę, w wymiarze 1 etatu. W kontrolowanym okresie obsługę finansowo-księgową jednostki prowadziła Pani xxx xxx, zatrudniona w OPS od 6 kwietnia 2009 r. na stanowisku głównego księgowego, na umowę o pracę, w wymiarze 1 etatu.

Organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania jednostki określają dwa następujące po sobie Regulaminy Organizacyjne. W Regulaminie wprowadzonym Zarządzeniem⁷ Kierownika OPS w Błoni z dnia xxx – w § 8 pkt 5, wyodrębniono komórkę organizacyjną pod nazwą „Sekcja Świadczeń – SŚ (4 etaty)”, w § 16 zostały określone zadania Sekcji.

Kolejnymi sześcioma Zarządzeniami⁸ zostały wprowadzone zmiany do Regulaminu Organizacyjnego. Jedna zmiana⁹ dotyczyła treści § 8 Regulaminu m. in. odnośnie pkt 5 w zakresie zmiany liczby przysługujących etatów w Sekcji Świadczeń tj. „Sekcja Świadczeń – SŚ (3 i ½ etatu)”. Pozostałe zmiany nie dotyczyły kontrolowanego zadania. Zarządzeniem¹⁰ Dyrektora OPS z xxx został wprowadzony kolejny Regulamin Organizacyjny – w § 8 pkt 5 wyodrębniono komórkę organizacyjną pod nazwą „Sekcja Świadczeń – SŚ (3 etaty)” w § 16 zostały określone zadania Sekcji.

Według sporządzonego na potrzeby kontroli wykazu pracowników¹¹, zadania związane z prowadzeniem postępowań w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego oraz zadania związane z obowiązkiem organu właściwego wierzyciela, w kontrolowanym okresie realizowały niżej wymienione osoby, na podstawie imiennych upoważnień udzielonych przez Burmistrza Błonia. Wszystkie upoważnienia zostały udzielone w oparciu o prawidłową podstawę prawną.

W kontrolowanym okresie Dyrektor Ośrodka posiadała nw. upoważnienia:

- z xxx¹², wydane na podstawie art. 12 ust. 2 Ustawy, do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji. Upoważnienie zostało udzielone na czas trwania stosunku pracy;
- z xxx¹³, wydane na podstawie art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 Ustawy, do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z odpowiednich tytułów oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych¹⁴ informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji,

⁶ Aneks do umowy o pracę dla Kierownika Ośrodka z xxx w sprawie zmiany stanowiska pracy.

⁷ Zarządzenie Nr xxx z dnia xxx

⁸ Zarządzenia Kierownika/Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoni z xxx; Nr xxx z xxx; Nr xxx z xxx; Nr xxx z xxx; Nr xxx z xxx; Nr xxx z xxx

⁹ Zarządzenie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoni Nr xxx z xxx

¹⁰ Zarządzenie Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoni Nr xxx z xxx

¹¹ Wykaz pracowników realizujących w Ośrodku Pomocy Społecznej w Błoni zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

¹² Upoważnienie Burmistrza Błonia Nr xxx z xxx

¹³ Upoważnienie Burmistrza Błonia Nr xxx z xxx

¹⁴ Dalej KRZ

a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. Upoważnienie zostało udzielone na czas trwania stosunku pracy.

Ponadto, w kontrolowanym okresie zadania wynikające z Ustawy realizowało trzech nw. pracowników Ośrodka:

1. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku głównego specjalisty do spraw świadczeń, realizująca kontrolowane zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od 1 sierpnia 2008 r., na umowę o pracę, w wymiarze 1 etatu. W okresie kontrolowanym posiadała upoważnienie:
 - z xxx¹⁵ wydane na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 Ustawy, do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upoważnienie zostało wydane dla pracownika OPS.
2. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku starszego inspektora do spraw świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych od 1 września 2023 r., na umowę o pracę, w wymiarze 1 etatu. Wcześniej, w okresie od 1 września 2015 r. do 31 sierpnia 2023 r. zatrudniona na stanowisku inspektora do spraw funduszu alimentacyjnego i świadczeń rodzinnych, realizująca kontrolowane zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od 1 listopada 2008 r. W okresie kontrolowanym posiadała upoważnienia:
 - z xxx¹⁶, wydane na podstawie art. 12 ust. 2 Ustawy, do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upoważnienie zostało wydane dla stanowiska inspektora do spraw funduszu alimentacyjnego, oraz udzielone na czas trwania stosunku pracy;
 - z xxx¹⁷, wydane na podstawie art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 Ustawy, do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z odpowiednich tytułów oraz do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. Upoważnienie zostało wydane dla pracownika Sekcji Świadczeń w OPS.
3. Pani xxx xxx – zatrudniona na stanowisku starszego inspektora do spraw świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych od 1 sierpnia 2008 r. na umowę o pracę, w wymiarze 1 etatu, realizująca kontrolowane zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od 2008 r. W okresie kontrolowanym posiadała upoważnienie:
 - z xxx¹⁸, wydane na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 Ustawy, do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Upoważnienie zostało wydane dla pracownika OPS.

¹⁵ Upoważnienie Burmistrza Błonia z xxx (bez numeru)

¹⁶ Upoważnienie Burmistrza Błonia z xxx (bez numeru)

¹⁷ Upoważnienie Burmistrza Błonia Nr xxx z xxx.

¹⁸ Upoważnienie Burmistrza Błonia z xxx (bez numeru)

Upoważnienie¹⁹ dla Pani xxx xxx zostało udzielone w czasie, kiedy zajmowała inne stanowisko niż obecnie. Pomimo zmiany stanowiska pracy, dla którego zostało udzielone, nie zaktualizowano go w tym zakresie.

Pracownicy realizujący kontrolowane zadania posiadali zakresy czynności, w których zostały zawarte zadania poddane kontroli, wynikające z Ustawy.

Nie występowano z pisemnymi wnioskami do Burmistrza Błonia o wydanie upoważnień dla pracowników merytorycznych realizujących kontrolowane zadania.

Na tę okoliczność Dyrektor Ośrodka złożyła pisemne wyjaśnienia²⁰, że w przedmiotowej sprawie wnioski zostały przez nią zgłoszone w formie ustnej.

Wnioskując o wydanie upoważnień dla pracowników Ośrodka należało zachować formę pisemną, gdyż udzielone upoważnienie powinno zawierać wskazaną we wniosku kierownika jednostki treść oraz stosowne przepisy Ustawy do realizacji danego zadania, co stanowi podstawę weryfikacji poprawności i prawidłowości wydawanych upoważnień.

Należy zwrócić uwagę, że Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie pismem z 1 czerwca 2022 r. znak: xxxxxxxx przypomniał wszystkim gminom z terenu woj. mazowieckiego o konieczności posiadania upoważnień m.in. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wskazując prawidłową podstawę prawną i ich treść i zobowiązując do weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień w zakresie wskazanym w piśmie, a w przypadku realizacji zadań bez upoważnień, niezwłocznego ich udzielenia. W piśmie wskazano także, że wnioski kierowane do organu właściwego w zakresie udzielenia upoważnień powinny być składane w formie pisemnej. Organ, wnioskując o upoważnienie²¹ dla Pani xxx xxx, nie zastosował się do zawartych w piśmie wytycznych w zakresie składania wniosków w formie pisemnej o wydanie upoważnień do realizacji zadania dla pracowników OPS.

II. Prawidłowość ustalania uprawnień do świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Na podstawie podpisanego przez Dyrektora OPS w Błoniu, Załącznika nr 2²² do zawiadomienia o kontroli ustalono, że do dnia rozpoczęcia kontroli tj. do 17 lutego 2025 r. do Ośrodka wpłynęło 125 wniosków o przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, w tym 67 na okres świadczeniowy 2022/2023 i 53 na okres świadczeniowy 2024/2025. W formie elektronicznej wpłynęło 9 wniosków, a pozostałe zostały złożone w formie papierowej. W kontrolowanym okresie Organ wydał łącznie 162 decyzje administracyjne w sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym: 113 decyzji przyznających prawo do świadczeń w pełnej przysługującej kwocie, 7 z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, 1 decyzję odmowną, 7 decyzji uchylających prawo do świadczenia, 29 decyzji zmieniających wysokość świadczenia z czego 2 zmieniające wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów tj. stosownie do art. 29 Ustawy, 17 decyzji zmieniających wysokość świadczeń z funduszu alimentacyjnego stosownie do zmian wprowadzonymi ustawą z dnia 21 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1827), oraz 5 decyzji w sprawie

¹⁹ Upoważnienie z xxx (bez numeru)

²⁰ Wyjaśnienia Dyrektora OPS z xxx

²¹ Upoważnienie Burmistrza Błonia Nr xxx z xxx

²² Zestawienie ilości wniosków i decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydanych w okresie od 1 lipca 2023 do dnia kontroli tj. 17 lutego 2025 r. (w okresie świadczeniowym 2023/2024 oraz 2024/2025 do dnia kontroli).

nienależnie pobranych świadczeń. 3 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia z uwagi na niezastosowanie się strony do wezwania do dostarczenia brakujących dokumentów. Na dzień rozpoczęcia kontroli 1 wniosek pozostawał nierozpatrzony. W kontrolowanym okresie strony nie odwoływały się do SKO²³ od wydanych przez Organ decyzji administracyjnych.

Kontroli poddano 15 losowo wytypowanych spraw z okresu podlegającego kontroli, 7 z okresu świadczeniowego 2023/2024, a pozostałe z okresu 2024/2025. W skontrolowanych sprawach Organ wydał następujące rozstrzygnięcia: przyznał świadczenie z funduszu alimentacyjnego w 13 przypadkach, w tym: w 11 w pełnej przysługującej kwocie, w 2 z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, w 1 przypadku wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia oraz w 1²⁴ sprawie odmówiono przyznania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W trakcie trwania okresu świadczeniowego w skontrolowanych sprawach, w których zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego, zostały wydane również: 3 decyzje uchylające prawo do świadczenia i 7 decyzji zmieniających, z czego 4 dotyczyły zmiany sytuacji dochodowej rodziny, 2 podwyższenia kwoty alimentów oraz 1 decyzja została wydana w związku z podwyższeniem kwoty przysługującego świadczenia do wysokości ustalonych alimentów jednak kwoty nie wyższej niż 1000 zł. W skontrolowanych sprawach organ wydał również 2 decyzje o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 Ustawy, postępowania w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wszczynano na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego. W 13 przypadkach był to rodzic małoletniego dziecka, w pozostałych 2 przypadkach wnioskodawcą była osoba w wieku powyżej 18 r.ż. uprawniona do alimentów. Wnioski zostały złożone w terminach wynikających z art. 20 ust. 3 Ustawy. Zostały opatrzone datą wpływu, parafką osoby przyjmującej wniosek oraz numerem sprawy. Skontrolowane wnioski zostały wypełnione prawidłowo, a naniesione skreślenia i poprawki były parafowane. Złożone wnioski zawierały informacje określone w art. 15 ust. 3 Ustawy oraz w § 2 pkt 1-7 rozporządzenia z dnia 7 lipca 2023 r.²⁵. Do wszystkich wniosków zostały dołączone oświadczenia wymienione w § 2 pkt 8 ww. rozporządzenia, które nie zostały wypełnione prawidłowo. Wnioskodawcy nie zawarli w nich wymaganych informacji o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, innych niż dłużnik alimentacyjny. We wszystkich oświadczeniach zawarty został zapis o treści „nie zgłaszam innych osób zobowiązanych do alimentacji”. Prawidłowo należało wskazać wszystkie osoby zobowiązane do alimentacji, tj. dziadków zarówno ze strony rodzica zobowiązanego do alimentów, jak i ze strony drugiego rodzica. W tych sprawach należało na podstawie § 7 rozporządzenia wykonawczego do ustawy wezwać pisemnie wnioskodawców do uzupełnienia nieprawidłowo wypełnionego wniosku i poprawienia oświadczeń w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. W sytuacji niezastosowania się do wezwania wnioski należało pozostawić bez rozpatrzenia, czego jednostka nie uczyniła. Zawarte we wnioskach oświadczenia wraz z klauzulą, o której mowa w § 2 pkt 9 rozporządzenia, jak i pouczenia zostały podpisane przez wnioskodawców.

²³ Samorządowe Kolegium Odwoławcze

²⁴ Wniosek oznaczony nr xxx

²⁵ Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 1341). Dalej jako Rozporządzenie z 2023 r. lub rozporządzenie wykonawcze.

W 6 przypadkach do złożonych wniosków zostały dołączone (odpowiednio do sprawy) dokumenty wymienione w art. 15 ust. 4 Ustawy, stanowiące podstawę do ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 8 sprawach jednostka kontrolowana wezwała wnioskodawcę na podstawie § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego, do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty co było działaniem prawidłowym i uzasadnionym. Niemniej jednak w 1²⁶ przypadku Organ wezwał wnioskodawcę również do dołączenia zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji. Takie działanie było niezgodne z art. 15 ust. 5 Ustawy, który stanowi, że w przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 3 lit. a, organ właściwy wierzyciela występuje do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji. W tej sprawie wnioskodawca dołączył wszystkie żądane dokumenty w wyznaczonym terminie, łącznie z zaświadczeniem o bezskuteczności egzekucji.

W 1²⁷ skontrolowanej sprawie, w której również do wniosku nie zostało dołączone zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji, Organ prawidłowo wystosował do komornika sądowego wezwanie²⁸ o przesłanie powyższego zaświadczenia.

W aktach spraw, w których kontrolowana jednostka przyznała prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zostały zgromadzone dokumenty niezbędne do wydania rozstrzygnięcia takie jak: zaświadczenia lub oświadczenia, PIT-11 i inne dokumenty dotyczące dochodu, w tym dochodu uzyskanego lub utraconego w roku bazowym lub w roku następującym po roku bazowym. W przypadku osób uprawnionych do alimentów w wieku powyżej 18 r.ż. do wniosków zostały dołączone zaświadczenia lub oświadczenia o kontynuacji nauki oraz pełnomocnictwa dla rodzica wnioskującego o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego na dziecko w wieku powyżej 18 r. ż. Przed wydaniem decyzji, zgodnie z wymogami art. 15a ust. 1 Ustawy, jednostka kontrolowana weryfikowała dane wnioskodawców i członków ich rodzin w rejestrze PESEL, CBB²⁹, NFZ³⁰, ZUS³¹, CEIDG³², e-Podatki oraz MEN³³.

Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, gdy egzekucja okazała się bezskuteczna. W okresach świadczeniowych 2023/2024 oraz 2024/2025 jeśli decyzja została wydana do końca grudnia 2024 r., świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak w kwocie nie wyższej niż 500 zł na dziecko, a od 1 stycznia 2025 r. w kwocie nie wyższej niż 1000 zł. na dziecko uprawnione do alimentów³⁴.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznano zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy w 13 sprawach na 18 osób uprawnionych, z czego na 14 osób do ukończenia przez nie 18 r.ż. i na 4³⁵ osoby powyżej 18 r.ż. do ukończenia przez nie 25 r.ż., uczące się w szkole lub szkole wyższej. W 10 sprawach świadczenie zostało przyznane w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak w kwocie nie wyższej niż 500 zł oraz w 1³⁶ sprawie w kwocie

²⁶ Wniosek nr xxx

²⁷ Wniosek nr xxx

²⁸ Pismo znak xxx z xxx

²⁹ Centralna Baza Beneficjentów

³⁰ Narodowy Fundusz Zdrowia

³¹ Zakład Ubezpieczeń Społecznych

³² Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

³³ System Informacji Oświatowej

³⁴ Na mocy ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1827)

³⁵ Wnioski oznaczone: xxx, xxx, xxx

³⁶ Wniosek nr xxx

nie wyższej niż 1000 zł na osobę uprawnioną. W ²³⁷ przypadkach świadczenie zostało przyznane na podstawie art. 9 ust. 2a Ustawy, tj. z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Prawo do świadczeń ustalano począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek wraz z dokumentacją, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego, tj. od 1 października danego roku do 30 września roku następnego.

Podstawą obliczenia dochodu członków rodziny wnioskodawców były dokumenty dochodowe dotyczące właściwego roku bazowego. W przypadku wniosków złożonych w okresie świadczeniowym 2023/2024 były to dochody osiągnięte w roku 2022, natomiast w przypadku wniosków złożonych w bieżącym okresie świadczeniowym 2024/2025 dochody osiągnięte w roku 2023. Dochody w przeliczeniu na jednego członka rodziny we wszystkich sprawach wyliczono w sposób prawidłowy w oparciu o właściwy rok bazowy z uwzględnieniem dochodów uzyskanych, utraconych, wysokości należnych podatków, ulg na dzieci, składek społecznych, składek zdrowotnych oraz innych dochodów niepodlegających opodatkowaniu. W przypadku zmiany sytuacji rodzinnej i/lub dochodowej dokonywano przeliczenia dochodu w oparciu o właściwe dokumenty, które zostały zgromadzone w aktach spraw. W przypadkach przekroczenia dochodu kwota świadczenia przysługującego została obliczona zgodnie z art. 9 ust. 2a Ustawy tj. świadczenie przyznano w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego osobie uprawnionej a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W ³³⁸ sprawach w trakcie okresu świadczeniowego nastąpiła zmiana sytuacji dochodowej rodziny, przy czym w ¹³⁹ sprawie dwukrotnie oraz w ¹⁴⁰ sprawie trzykrotnie. Po ponownym przeliczeniu dochodu Organ wydał ²⁴¹ decyzje zmieniające z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, ²⁴² decyzje zmieniające na pełną kwotę przysługującego świadczenia oraz ²⁴³ decyzje uchylające prawo do świadczenia, gdyż dochód rodziny w przeliczeniu na osobę przekroczył kwotę obowiązującą w danym okresie świadczeniowym, uprawniającą do przyznania świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Wydanie powyższych rozstrzygnięć znalazło uzasadnienie w zgromadzonej w sprawach dokumentacji. W 1 sprawie na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1827), Organ wydał decyzję zmieniającą kwotę przysługującego świadczenia alimentacyjnego, przyznając prawidłowo świadczenie w kwocie przyznanych alimentów (nie wyższej niż 1000 zł) z wyrównaniem od października 2024 r.⁴⁴ W ²⁴⁵ przypadkach od organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne wpłynął tytuł wykonawczy wydany na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów. W tych sprawach Organ wydał decyzje⁴⁶ zmieniające. W jednej⁴⁷ sprawie podwyższył kwotę świadczenia z funduszu alimentacyjnego z wyrównaniem od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów, na podstawie z art. 29 ust. 1 i 4 u.p.o.u.a. W drugiej⁴⁸ podwyższył kwotę świadczenia do 600 zł, zarówno z uwagi na podwyższenie kwoty alimentów, jak

³⁷ Wniosek nr xxx i wniosek nr xxx

³⁸ Wnioski oznaczone: xxx, xxx, xxx

³⁹ Sprawa z wniosku nr xxx

⁴⁰ Sprawa z wniosku nr xxx

⁴¹ Decyzje oznaczone: xxx, xxx

⁴² Decyzje oznaczone: xxx, xxx

⁴³ Decyzje oznaczone: xxx, xxx

⁴⁴ Decyzja nr xxx

⁴⁵ Sprawy z wniosków: xxx, xxx

⁴⁶ Decyzje oznaczone: xxx, xxx

⁴⁷ Decyzja nr xxx

⁴⁸ Decyzja nr xxx

i podwyższenie maksymalnej kwoty świadczenia z funduszu alimentacyjnego na mocy ustawy z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W 1⁴⁹ sprawie świadczeniobiorca złożył pisemny wniosek o uchylenie decyzji przyznającej. W tej sprawie Organ zastosował się do wniosku beneficjenta i niezwłocznie wydał decyzję uchylającą.

W 3 skontrolowanych sprawach, w których zostały wydane decyzje uchylające nie stwierdzono nienależnie pobranych świadczeń.

W 2⁵⁰ przypadkach wnioski zostały złożone przez osoby pełnoletnie uprawnione do alimentów, z czego w 1⁵¹ sprawie, z uwagi na przekroczenie kryterium dochodowego przypadającego na osobę w rodzinie o kwotę wyższą niż wynikająca z art. 9 ust. 2a i 2b u.p.o.u.a., odmówiono przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W kolejnej⁵² sprawie wnioskodawca nie zastosował się do wezwania i w wyznaczonym terminie nie uzupełnił wniosku o brakujące dokumenty. W tym przypadku po upływie wyznaczonego terminu Organ wystosował, za pośrednictwem operatora pocztowego, pisemne zawiadomienie o pozostawieniu sprawy bez rozpatrzenia.

Po zakończeniu okresu świadczeniowego 2023/2024, w 2⁵³ sprawach OPS powziął informacje⁵⁴, o kwotach wyegzekwowanych przez komornika na poczet alimentów i przekazanych wierzycielom w 2023 r. niezgodnie z kolejnością określoną w art. 28 Ustawy. Zgodnie art. 2 pkt 7 lit. d Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacone, w przypadku gdy osoba uprawniona w okresie ich pobierania otrzymała, niezgodnie z kolejnością określoną w art. 28, zaległe lub bieżące alimenty, do wysokości otrzymanych w tym okresie alimentów są świadczeniem nienależnie pobranym. W tych sprawach Organ pisemnie zawiadomił strony o wszczęciu postępowania administracyjnego, w sprawie ustalenia czy doszło do nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W tych sprawach zostały wydane 2⁵⁵ decyzje w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Ustalono do zwrotu kwoty wraz z odsetkami zostały odzyskane z bieżąco wypłacanych świadczeń.

Sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy oraz art. 35 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.⁵⁶

Decyzje administracyjne w sprawach świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano w jednostce kontrolowanej zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, tj. Burmistrza Błonia, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne (z wyłączeniem 1⁵⁷ decyzji, w której odstąpiono od uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 k.p.a.), pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do ich wydania. We wszystkich decyzjach przyznających świadczenia przytoczono obowiązujące na dzień wydania decyzji

⁴⁹ Sprawa z wniosku nr xxx

⁵⁰ Wnioski oznaczone: xxx, xxx

⁵¹ Sprawa z wniosku nr xxx

⁵² Sprawa z wniosku nr xxx

⁵³ Sprawa z wniosków: xxx, xxx

⁵⁴ Zaświadczenie od komornika znak: xxxxx xxx z dnia xxx; zaświadczenie od komornika znak: xxxxxxxx z dnia xxx

⁵⁵ Decyzja nr xxx z xxx, decyzja nr xxx z xxx

⁵⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 572, dalej k.p.a.

⁵⁷ Decyzja nr xxx z xxx

Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r.⁵⁸ Decyzje zawierały w pouczeniu informacje o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń, zgodnie z art. 19 ust. 1 Ustawy, z przywołaniem tego artykułu, oraz pouczenie o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a., jednakże bez wskazania przepisu i ustawy, którego przepis dotyczy (z wyłączeniem ⁵⁹ decyzji, w której przepis i ustawa zostały przywołane). Koniecznym jest, aby w sytuacji przytoczenia w decyzji treści przepisu wskazywać jakiego artykułu i ustawy treść dotyczy. Pouczono również stronę o obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wraz odsetkami, w myśl art. 23 Ustawy. Decyzje przyznające zawierały informację o terminie i sposobie wypłaty świadczeń. Analiza badanych decyzji przyznających świadczenia, zmieniających oraz decyzji odmownej wykazała, że w podstawie prawnej powołano cały art. 20 Ustawy, podczas gdy należało powołać art. 20 ust. 2 Ustawy, stanowiący o tym, że decyzje wydane w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne. W uzasadnieniu decyzji przyznających zawarto jednak informację, że podlegają one natychmiastowej wykonalności, i jednocześnie przytoczono art. 20 ust. 2 Ustawy. Natomiast w uzasadnieniu decyzji zmieniających⁶⁰ i decyzji odmownej⁶¹ nie przytoczono art. 20 ust. 2 Ustawy i nie pouczano o tym strony. Jednocześnie zasadnym byłoby, aby w wydawanych decyzjach w sprawach funduszu alimentacyjnego, również w uzasadnieniu lub pouczeniu przywoływać art. 20 ust. 2 Ustawy wraz z przytoczeniem treści artykułu, którego dotyczy. Ponadto w decyzjach uchylających w podstawie prawnej i treści decyzji nie powołano ww. art. 20 ust. 2 Ustawy i nie zawarto pouczenia w treści decyzji o ich natychmiastowej wykonalności. Jednocześnie w podstawie prawnej ⁶² badanych decyzji uchylających oraz sentencji ⁶³ decyzji wskazano art. 108 k.p.a., stanowiący o tym, że decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy jest to niezbędne ze względu na ochronę zdrowia lub życia ludzkiego (...). Przepisy k.p.a. nie miały tu zastosowania, bowiem to ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest ustawą szczególną w stosunku do k.p.a. i tylko w sprawach nieuregulowanych wyżej cytowaną ustawą mają zastosowanie przepisy k.p.a., o czym stanowi art. 25 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W tych sprawach należało przytoczyć art. 20 ust. 2 u.p.o.u.a. W badanych postępowaniach wydano 7 decyzji zmieniających dotyczących zmiany wysokości świadczeń. W rozstrzygnięciu ⁶⁴ decyzji zmieniającej, która została wydana w związku ze zmianą wysokości świadczenia, z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, nie zmieniono decyzji pierwotnej, tylko poprzednio wydaną decyzję zmieniającą. Zmiany decyzji dokonuje się poprzez zmianę decyzji pierwotnej, a nie jej kolejnego rozstrzygnięcia. Ponadto w ⁶⁵ decyzjach zmieniających w rozstrzygnięciu, w miejscu wskazania przyznanej kwoty świadczenia, wskazano kwotę o jaką świadczenie zostało podwyższone czyli kwotę stanowiącą wyrównanie wypłaty świadczenia, tj. w ⁶⁶ decyzji w okresie od 1 listopada 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wskazano kwotę w wysokości 223,97

⁵⁸ Rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1341)

⁵⁹ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁰ Decyzje oznaczone: xxx z xxx; xxx z xxx; xxx z xxx; xxx z xxx; xxx z xxx; xxx z xxx; xxx z xxx

⁶¹ Decyzja nr xxx z xxx

⁶² Decyzje oznaczone: xxx z xxx; xxx z xxx

⁶³ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁴ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁵ Decyzje oznaczone: xxx z xxx; xxx z xxx

⁶⁶ Decyzja nr xxx z xxx

zł (ogółem 447,94 zł na dwoje dzieci), zamiast kwotę 350 zł, natomiast w drugiej⁶⁷ decyzji w okresie od 1 stycznia do 31 stycznia 2025 r. wskazano kwotę w wysokości 360,79 zł, zamiast kwotę 700 zł. W sentencji decyzji należy wskazywać pełną kwotę przysługującego świadczenia, a zapis o wyrównaniu wypłaty świadczeń należy umieścić w treści decyzji. Rozstrzygnięcie decyzji jest jednym z najważniejszych składników decyzji i powinno być sformułowane jasno i precyzyjnie, tak aby było zrozumiałe dla strony postępowania. W obu decyzjach w uzasadnieniu decyzji zamieszczono zapis o wyrównaniu świadczeń za miesiące poprzednie.

W decyzjach przyznających świadczenia z funduszu z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”⁶⁸ nie przywołano art. 9 ust. 2a-2b Ustawy, który miał zastosowanie w ww. sprawach, natomiast przywołano cały art. 9 Ustawy.

W przedmiotowych decyzjach zawarto sposób wyliczenia kryterium dochodowego oraz kwoty przyznanego świadczenia. W sentencji decyzji zawarto wyłącznie informację o kwocie przysługującego świadczenia. Prawidłowo należało orzec o przysługujących pełnych kwotach świadczeń, a następnie w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, na podstawie art. 9 ust. 2a i 2b ustawy, ustalić przysługującą do wypłaty kwotę świadczenia w wysokości różnicy pomiędzy łączną kwotą przysługującego świadczenia a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. prawidłowa podstawa prawna decyzji administracyjnej powinna zawierać powołanie wszystkich przepisów, na podstawie których decyzję wydano.

W sytuacji, gdy dany artykuł dzieli się na kilka ustępów oraz punktów, to należy wskazać ten, który znajduje zastosowanie w danej sprawie. W 2 sprawach uchylono prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydając decyzje uchylające⁶⁹ na podstawie art. 163 k.p.a. oraz art. 24 ust. 1 Ustawy. W 1⁷⁰ z tych spraw wydano decyzję⁷¹, w której uchylono decyzję zmieniającą, co było działaniem nieprawidłowym. W tej sprawie należało uchylić decyzję pierwotną przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W 1⁷² sprawie prawo do świadczenia uchylono na podstawie art. 155 k.p.a., na wniosek strony. W przedmiotowej decyzji odstąpiono od uzasadnienia na podstawie art. 107 § 4 k.p.a. W skontrolowanych postępowaniach po zakończeniu okresu świadczeniowego zostały wydane 2⁷³ decyzje w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W przedmiotowych decyzjach powołano się na przepisy art. 23 ustawy, stanowiące o nienależnie pobranych świadczeniach. W obu decyzjach w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrocie, powołano się na przepis regulujący wysokość zwrotu odsetek za opóźnienia oraz poinformowano stronę, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji, zgodnie z art. 23 ust. 6 i 7 Ustawy. W wydanych decyzjach została określona wysokość odsetek za opóźnienie. Na podstawie przedłożonej dokumentacji finansowej⁷⁴ ustalono, że w obu postępowaniach do dnia kontroli odzyskano nienależnie pobrane świadczenia z przedmiotowych decyzji. Organ po odzyskaniu nienależnie pobranych świadczeń za lata ubiegłe (2023 rok), niezwłocznie

⁶⁷ Decyzja nr xxx z xxx

⁶⁸ Decyzje „złotówka za złotówkę” nr: xxx z xxx; xxx z xxx

⁶⁹ Decyzje oznaczone: xxx z xxx; xxx z xxx

⁷⁰ Sprawa nr xxx

⁷¹ Decyzja nr xxx z xxx

⁷² Sprawa nr: xxx

⁷³ Decyzje oznaczone: xxx z xxx; xxx z xxx

⁷⁴ Informacja na podstawie dokumentacji finansowej dotyczącej odzyskania nienależnie pobranych świadczeń (data potrącenia świadczeń z bieżąco wypłacanych świadczeń z FA – xxx)

przekazał odzyskaną kwotę świadczeń na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie⁷⁵.

Ponadto w skontrolowanych decyzjach stwierdzono następujące uchybienia:

- w rozstrzygnięciu 2⁷⁶ decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie zawarto zapisu o wyrównaniu wypłat świadczeń należnych za miesiące poprzednie, w miesiącu następującym po tym miesiącu, w którym została wydana decyzja. Jednocześnie analiza kart zrealizowanych świadczeń i list wypłat wykazała, że wyrównanie świadczeń za poprzednie miesiące, nastąpiło w kolejnym miesiącu od wydania decyzji przyznającej i było zgodne z zamieszczonym w decyzji harmonogramem wypłat, w odpowiednich wysokościach świadczeń, zgodnie z rozstrzygnięciem;
- w pouczeniu decyzji przyznających świadczenia w punkcie 5 niewłaściwie poinformowano strony o terminie przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy. Wskazano cyt. „Wnioski o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są od 1 sierpnia danego roku”. Przepisy art. 20 ust. 3 Ustawy stanowi, że „Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną – od dnia 1 lipca danego roku”. Ponadto nie wskazano przepisu i ustawy, którego treść wskazano.

Skontrolowane decyzje zostały wydane terminowo zgodnie z art. 20 Ustawy i doręczone stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 Kpa. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji, ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisów art. 46 § 1 i 2 k.p.a.

Analiza kart zrealizowanych świadczeń, list wypłat oraz przelewów bankowych wykazała, że przyznane świadczenia wypłacano terminowo, w okresach miesięcznych, zgodnie z art. 20 ust. 1 Ustawy oraz w kwotach wynikających z wydanych decyzji administracyjnych. Wypłaty realizowano zgodnie z harmonogramem wypłat i terminami wskazanymi w decyzjach administracyjnych. W 1⁷⁷ sprawie wypłata wyrównania świadczenia, zgodnie z wydaną w sprawie decyzją zmieniającą⁷⁸, nastąpiła w innym terminie niż określony w harmonogramie wypłat zawartym w decyzji pierwotnej (termin wynikający z harmonogramu wypłat to 12 grudnia 2024 r., natomiast wypłata wyrównania świadczenia została zrealizowana 18 grudnia 2024 r.) Jednocześnie należy nadmienić, że w tej sprawie wszystkie pozostałe wypłaty przyznanych świadczeń były realizowane zgodnie z harmonogramem wypłat. Na podstawie dokumentacji zgromadzonej w kontrolowanej sprawie stwierdzono, że Organ przekazał przedmiotową decyzję zmieniającą oraz stosowną informację do organu egzekucyjnego o dodatkowym terminie wypłaty świadczenia⁷⁹. Ponadto należy zauważyć, że informacja o dodatkowym terminie wypłaty wyrównania świadczenia została zawarta także w wydanej decyzji zmieniającej. Wszystkie wypłaty realizowano zgodnie z dyspozycją wnioskodawców, tj. przelewami bankowymi na wskazane konta bankowe lub w formie gotówki w 1 przypadku, w miesiącu, za który przysługiwało świadczenie, w tym w 6 sprawach z wyrównaniem świadczeń za miesiące poprzednie.

⁷⁵ Data przekazania należności do MUW – xxx

⁷⁶ Decyzje oznaczone: xxx z xxx; xxx z xxx

⁷⁷ Sprawa nr: xxx

⁷⁸ Decyzja nr xxx z xxx

⁷⁹ Pismo z dnia xxx

III. Prawdliwość realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela

Kontroli poddano postępowania dotyczące 13 dłużników alimentacyjnych, odpowiednio do skontrolowanych postępowań w przedmiocie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 10⁸⁰ sprawach Ośrodek był wyłącznie organem właściwym wierzyciela, zaś w 3⁸¹ sprawach był zarówno organem właściwym wierzyciela jak i dłużnika. Organ prowadząc postępowania jako organ właściwy wierzyciela informował dłużników alimentacyjnych, w tym również organy właściwe dłużnika o przyznanych osobom uprawnionym świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o ich zobowiązaniach wobec Skarbu Państwa, zgodnie z art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 Ustawy. W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego Ośrodek występował do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie stosownych działań, zgodnie z art. 3 ust. 5 pkt 2 Ustawy. W 3⁸² wnioskach skierowanych do organów właściwych o podjęcie działań wobec dłużnika, wskazano błędną datę złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Każdorazowo Organ przekazywał korespondencję do organów właściwych dłużnika listem poleconym za pośrednictwem operatora pocztowego lub w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu dziedzinnego poprzez platformę Empatia. W 2⁸³ sprawach Organ prowadził powyższe działania z uchybieniem terminów wynikających z art. 35 § 1-3 Kpa, w zakresie przekazania dłużnikowi informacji o przyznanych osobom uprawnionym świadczeniach z funduszu alimentacyjnego i zobowiązaniach wobec Skarbu Państwa, w tym w 1⁸⁴ sprawie uchybił także terminowi przekazania do organu właściwego dłużnika wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. W obu sprawach uchybienie terminu wyniosło do 1 miesiąca licząc od dnia wydania decyzji, tj. w 1 przypadku 27 dni, natomiast w 2 przypadku 20 dni. W każdym przypadku, w związku z art. 27 ust. 3a, Organ kierował do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne, wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego. Do wniosków dołączono wymagane w art. 27 ust. 8 ustawy dokumenty, w tym harmonogramy wypłat świadczeń wraz informacją o terminie pierwszej wypłaty świadczenia. W informacjach kierowanych do komornika sądowego na podstawie art. 27 ust. 7 pkt 1 i 3 Ustawy, terminy wypłat wykazane w harmonogramach były tożsame z faktycznymi terminami wypłaty świadczeń. Każdorazowo w sytuacji stwierdzenia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego Organ, na podstawie art. 3 ust. 7 Ustawy, informował o tym fakcie komornika sądowego, przekazując kopie decyzji administracyjnych wydanych w związku z zaistniałą zmianą. Podejmowane działania dokumentowano prawidłowo. Dyrektor OPS⁸⁵ pisemnie oświadczyła, że Ośrodek jako organ właściwy wierzyciela nie wytaczał powództwa w sprawach o roszczenia alimentacyjne, stosownie do przepisu art. 7 Ustawy, gdyż osoby uprawnione nie wskazały danych osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny. Nie informowano sądów o przypadkach bezczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu, ponieważ takie przypadki nie wystąpiły. Z pisemnej informacji⁸⁶ Dyrektora OPS oraz przedłożonej kontrolującym dokumentacji wynika, że Organ przekazywał informacje o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów,

⁸⁰ Sprawy oznaczone: xxx; xxx; xxx; xxx; xxx; xxx; xxx; xxx; xxx

⁸¹ Sprawy oznaczone: xxx; xxx; xxx

⁸² Dotyczy spraw oznaczonych: xxx; xxx; xxx

⁸³ Sprawy oznaczone: xxx; xxx

⁸⁴ Sprawa nr: xxx

⁸⁵ Informacja z xxx

⁸⁶ Informacja z xxx

o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, na podstawie art. 8a ust. 1 pkt 1 Ustawy. Przekazywanie ww. informacji odbywało się cyklicznie, tj. raz w miesiącu do 4 biur wykonujących działalność gospodarczą⁸⁷, których wykaz znajduje się na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii. Ponadto z informacji⁸⁸ Dyrektora Ośrodka wynika, że w okresie kontrolowanym nie zamieszczano informacji w KRZ, ponieważ nie prowadzono spraw, w których ww. informacje należałoby zamieszczać. W okresie od 1 lipca 2023 r. do 17 lutego 2025 r. nie umarzono dłużnikom alimentacyjnym należności na podstawie art. 30 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.⁸⁹

W okresie poddanym kontroli do Organu wpłynął jeden wniosek⁹⁰ dłużnika alimentacyjnego o częściowe umorzenie oraz rozłożenie na raty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. 29 listopada 2023 r. Organ wydał decyzję odmawiającą⁹¹ umorzenia oraz rozłożenia na raty należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, z uwagi na brak dostarczenia przez dłużnika w terminie 7 dni od otrzymania wezwania⁹² stosownych dokumentów potwierdzających sytuację dochodową i rodzinną dłużnika alimentacyjnego. W wydanej decyzji dłużnik został pouczone przez Organ o możliwości ponownego ubiegania się o umorzenie przedmiotowych należności. Jednocześnie dłużnik został pouczone o możliwości odwołania się od wydanej decyzji do samorządowego kolegium odwoławczego. Dłużnik nie odwołał się do SKO od wydanej decyzji.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

1. Dyrektor OPS (do 10 sierpnia 2022 r. jako Kierownik Ośrodka) nie występowała do Burmistrza Błonia z pisemnymi wnioskami o wydanie, aktualnych na dzień kontroli, upoważnień dla pracowników merytorycznych do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
2. W 13 przypadkach przyjęto nieprawidłowo wypełnione oświadczenie dotyczące wskazania osób zobowiązanych do alimentacji innych niż dłużnik alimentacyjny i nie wezwano wnioskodawców do poprawienia tych dokumentów.
3. W 1 przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji wezwano wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku o brakujące zaświadczenie, zamiast zgodnie z art. 15 ust. 5 wystąpić do organu prowadzącego egzekucję z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji.
4. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - w decyzjach przyznających prawo do świadczenia, zmieniających i decyzji odmownej w podstawie prawnej wskazano cały artykuł 20 Ustawy, bez wskazania ustępu 2, stanowiącego o tym, że decyzje w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne, w tym w decyzjach zmieniających i decyzji odmownej nie przytoczono art. 20 ust. 2 Ustawy w treści decyzji i nie pouczone o tym strony;
 - w decyzjach uchylających w podstawie prawnej i w treści nie wskazano art. 20 ust. 2 Ustawy, który nadaje decyzjom klauzulę natychmiastowej wykonalności. Ponadto w przedmiotowych decyzjach wskazano art. 108 k.p.a., stanowiący o tym, że

⁸⁷ Biuro Informacji Gospodarczej: InfoMonitor S.A., Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A., ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

⁸⁸ Informacja z xxx

⁸⁹ Informacja z xxx

⁹⁰ Wniosek z xxx

⁹¹ Decyzja nr xxx z xxx

⁹² Wezwanie Organu do dłużnika do złożenia dokumentów z xxx (odbiór wezwania xxx)

decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, który nie miał zastosowania z uwagi na uregulowanie tej kwestii w art. 20 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

- w 1 sprawie zmieniono wcześniej wydaną decyzję zmieniającą, zamiast zmienić decyzję pierwotną przyznającą świadczenie;
 - w 2 decyzjach zmieniających nie wskazano w rozstrzygnięciu przyznanej kwoty świadczenia, lecz kwotę świadczenia stanowiącą wyłącznie wyrównanie;
 - w 1 sprawie uchylono decyzję zmieniającą, zamiast uchylić decyzję pierwotną przyznającą świadczenie;
 - w orzeczeniu 2 decyzji przyznających świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie zawarto informacji o przysługujących pełnych kwotach świadczeń. Ponadto w decyzjach nie wskazano art. 9 ust. 2a-2b ustawy, który miał zastosowanie w ww. sprawach, lecz przywołano cały artykuł 9 Ustawy;
 - w rozstrzygnięciu 2 decyzji przyznających świadczenia, nie zawarto zapisu o wyrównaniu wypłat świadczeń należnych za miesiące poprzednie;
 - w pouczeniu decyzji przyznających świadczenia nieprawidłowo poinformowano stronę o terminie przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy, tj. nie wskazano terminu początkowego od 1 lipca danego roku, oraz nie przywołano art. 20 ust. 3 Ustawy, którego treść zawarto w decyzji;
 - w pouczeniu 25 skontrolowanych decyzji zawarto treść art. 127a k.p.a. jednak bez wskazania artykułu i ustawy, którego treść dotyczy.
5. W 3 wnioskach skierowanych do organów właściwych dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego wskazano błędną datę złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
6. W 2 przypadkach uchybiono terminowi przekazania dłużnikowi alimentacyjnemu informacji, o których mowa w art. 27 ust 7 Ustawy, w tym w 1 przypadku uchybiono terminowi wystąpienia z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika, o którym mowa w art. 5 ust. 2 Ustawy.

Uwaga:

Ponadto zwraca się uwagę, że upoważnienie jednego z pracowników realizującego kontrolowane zadania nie zostało zaktualizowane w zakresie zmiany stanowiska pracy.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Błoniu oraz pracownicy merytoryczni realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią Dyrektor do podjęcia następujących działań:

1. Każdorazowo występowania z pisemnym wnioskiem do Burmistrza Błonia o udzielenie upoważnień dla pracowników realizujących kontrolowane zadania z Ustawy, w myśl art. 12 ust. 2 Ustawy.
2. Obligatoryjnego odbierania od wnioskodawców oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, a w przypadku niewłaściwie wypełnionego oświadczenia wzywania wnioskodawców do jego uzupełnienia, w myśl § 2 pkt 8 obecnie obowiązującego Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz

zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁹³.

3. W przypadku złożenia wniosku bez zaświadczenia organu prowadzącego egzekucję, o którym mowa w art. 15 ust. 4 pkt 3 lit. a Ustawy, występowania do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne z wezwaniem o przesłanie zaświadczenia o bezskuteczności egzekucji, stosownie do art. 15 ust. 5 Ustawy.
4. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - w decyzjach przyznających, zmieniających, uchylających i odmownych w podstawie prawnej powoływania przepisów ustawy art. 20 ust. 2 Ustawy, w tym wskazywania w treści tych decyzji, że są one natychmiast wykonalne, stosownie do art. 20 ust. 2 Ustawy;
 - niewskazywania przepisów art. 108 k.p.a. niemających zastosowania z uwagi na uregulowania zawarte w przepisie art. 20 ust. 2 ustawy;
 - w decyzjach zmieniających dokonywania zmiany wyłącznie decyzji pierwotnej przyznającej świadczenie;
 - w decyzjach zmieniających w rozstrzygnięciu wskazywania pełnej przyznanej kwoty świadczenia,
 - w decyzjach uchylających uchylania wyłącznie decyzji pierwotnej przyznającej świadczenie;
 - w decyzjach przyznających świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” zawierania informacji o kwotach świadczeń, jakie przysługiwałyby w pełnej wysokości. Ponadto w ww. decyzjach wskazywania pełnej podstawy prawnej, tj. wskazywania art. 9 ust. 2a-2b Ustawy, mających zastosowanie w sprawie;
 - w decyzjach przyznających świadczenia zawierania informacji o terminie wyrównania świadczeń należnych za miesiące poprzednie, w przypadku wyrównania świadczeń w miesiącu następującym po miesiącu, w którym została wydana decyzja;
 - w pouczeniu decyzji przyznających świadczenia prawidłowego informowania strony o terminie przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy, tj. wskazywania terminu początkowego, tj. od 1 lipca danego roku;
 - każdorazowo wskazywania przepisu oraz aktu prawnego, którego treść jest przytaczana.
5. We wnioskach kierowanych do organów właściwych dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego wskazywania właściwych dat złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
6. Przekazywania informacji dłużnikowi alimentacyjnemu, o których mowa w art. 27 ust 7 Ustawy oraz występowania z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika, o którym mowa w art. 5 ust. 2 Ustawy, z zachowaniem terminów określonych w art. 35 § 1-3 k.p.a.

Ponadto rekomenduje się, aby stosować się do wytycznych MUW w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanego zadania, w tym jeżeli upoważnienie zostało udzielone dla pracownika zatrudnionego na określonym stanowisku, w przypadku jego zmiany każdorazowego dokonywania zmiany upoważnienia w tym zakresie.

⁹³ Dz. U. z 2023 r. poz. 1341

Pouczenie

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję do przekazania, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego
Katarzyna Kieszek

Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości: Pan xxx xxx, Burmistrz Błonia

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Przetwarzamy Państwa dane osobowe wyłącznie w celu wykonania zadań Administratora, które wynikają z przepisów prawa oraz zadań realizowanych w interesie publicznym. Więcej informacji znajdą Państwo na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-mazowiecki/Przetwarzanie-danych-osobowych>, w zakładce „O urzędzie” – „Przetwarzanie Danych Osobowych”.